

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับแนวความเป็นครูของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2529 ผู้วิจัยได้แบ่งวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่องนี้ออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของครูที่ดี

ตอนที่ 2 แนวความเป็นครูและการพัฒนาแบบวิถีแนวความเป็นครู

ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางด้านภูมิหลังและลักษณะ

เฉพาะตัวของนิสิตกับแนวความเป็นครู

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของครูที่ดี

ครูจักเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในวงการการศึกษา เพราะเป็นผู้ที่ให้การอบรมสั่งสอน และชี้แนะแนวทาง ตลอดจนจะต้องเป็นผู้ที่ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ดังนั้น นักการศึกษาทั้งหลายจึงพยายามที่จะหาการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ดีของครู ว่าควรจะมีลักษณะเป็นอย่างไร ดังเช่น

ธนู แสงศักดิ์ (ธนู แสงศักดิ์ 2505 : 85-100) เห็นว่าครูที่ดีควรมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี ไม่แสดงอารมณ์รุนแรง มีน้ำใจนักกีฬา อ่อนหวาน ว่างตัวเหมาะสม มีความรักในอาชีพครู ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ มีคุณสมบัติส่วนตัวและรูปร่างท่าทางดี

สมบุญ ขวัญยืน (สมบุญ ขวัญยืน 2512 : 15-16) กล่าวถึง ครูที่ดีคนส่วนใหญ่ต้องการว่า ครูเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือจิตใจผู้เรียน เด็กที่ไม่ชอบครูเพราะครูมักดุ ที่ โมโหร้าย พูดจาก้าวร้าว เยาะเย้ยถากถาง การที่เด็กชอบครูเพราะสอนดี เข้าใจง่าย ชอบด้วยความรู้ที่กว้างขวางและน่าสนใจ มีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย เห็นอกเห็นใจ เข้าใจผู้อื่น เป็นกันเอง กับผู้เรียน รู้จักให้อภัย แกร่งกายสุภาพ

ไพบุลย์ อินทริวิชา (ไพบุลย์ อินทริวิชา 2515 : 58-59) เห็นว่าการเป็นครูที่ดี

นั้นควรมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นผู้มีศรัทธา หมายถึง เป็นสุภาพชน เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม
2. เป็นผู้หนักแน่นทางจิตใจ ปัญญา และทอชาวโลก
3. เป็นผู้พัฒนา คือ พัฒนาทั้งทางค่านตนเองและสังคม
4. เป็นผู้ที่มีศิลปะทั้งในการเป็นผู้ให้และผู้รับการศึกษา
5. เป็นผู้ออกทุน เพื่อจะได้พัฒนามนุษย์และความไพมูลยทางปัญญา
6. เป็นผู้ปฏิบัติ โดยครูจะศึกษาและพิสูจน์ด้วยตนเองก่อน
7. เป็นผู้แนะแนว เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักช่วยตนเองได้

สุรินทร์ สรศิริ (สุรินทร์ สรศิริ 2515 : 3) กล่าวว่าครูที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะ

6 ประการ คือ

1. บุคลิกภาพดี เช่น รูปร่างหน้าตาดี แต่งกายดี เชื้อมั่นในตนเอง วาจาดี และปรับตัวดี
2. การจัดห้องเรียนดี เช่น มีบรรยากาศดี ถูกสุขลักษณะ และสามารถเก็บอุปกรณ์ได้เหมาะสม
3. มีความสัมพันธ์กับนักเรียน
4. สอนดี เช่น มีการเตรียมการสอนดี มีความรู้ดีในเรื่องที่สอน
5. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู เช่น มีจรรยาบรรณและวินัยดี มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ
6. มีความสัมพันธ์กับผูปกครองดี

อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ (อารักษ์ กาญจนพิทักษ์ 2517 : 19) กล่าวว่า สหพันธ์อาชีพครูแห่งโลกได้ลำดับคุณสมบัติที่ดีและความเหมาะสมของครูไว้ว่าครูควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นบุคคลที่เข้าใจธรรมชาติและจิตใจของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี
2. มีความคิดริเริ่ม รับผิดชอบ มีอารมณ์ขัน ชยันและเสียสละ
3. มีความสามารถที่จะพูด อธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยแจ่มแจ้งชัดเจน
4. มีสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจดี
5. มีความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นเป็นอย่างดี

6. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และมีสามัญสำนึก
7. มีความรู้ในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี
8. มีลักษณะที่น่าคบและมีท่าทางที่น่านับถือ
9. มีความสามารถที่จะปฏิบัติตามที่ตนสอน มีขันติธรรม

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ 2520 : 54) ได้กล่าวถึงลักษณะครูที่ดีว่าควรประกอบด้วย การมีความรู้ (Knowledge) การมีน้ำใจ (Attitude) และการมีทักษะ (Skill) และยังรวมถึงการมีความสามารถในการสอน (ในห้องเรียน) การอบรมแนะแนว แนะนำเด็กโต (นอกห้องเรียน) การช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างดี การช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนได้อย่างดีและเป็น Professional Teacher คือ รักอาชีพครู ใฝ่หาความรู้ในอาชีพตนเองอยู่เสมอ

อำไพ สุจริตกุล (อำไพ สุจริตกุล 2520 : 24-29) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับครู 3 ด้าน คือ

1. ความรู้ในวิชาการ วิชาสามัญ วิชาครู หน้าที่และงานครู
2. ทักษะในการสอนและการปฏิบัติงานครู
3. คุณธรรม ได้แก่ จริยธรรมของครู คือ การแสดงออกในสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ อันเป็นหน้าที่ที่ครูพึงกระทำ คุณธรรมคือคุณสมบัติหรือความสามารถที่มีอยู่ภายในตัวครู และคตินิยมในความเป็นครู ได้แก่ อุทิศตน ความตั้งใจในสิ่งที่ดีที่ครูพึงยึดถือ และวิญญานครู อันเป็นแก่นแท้ในสภาวะของความเป็นครู

สำหรับในต่างประเทศได้มีการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีไว้มากมาย ดังเช่น เลสเตอร์ (Lester 1958 : 58) กล่าวว่า ครูที่ดีต้องเป็นผู้ที่เป็นตัวอย่างทางด้านวัฒนธรรมที่ดีในสังคม มีความฉลาด สามารถที่จะกระตุ้นนักเรียนให้นักเรียนเป็นคนดีได้ ควบคุมอารมณ์ได้ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีสุขภาพอนามัยดี มีความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี มีความรู้ในเรื่องการศึกษาและคุณค่าในสังคม

บิกเกิล (Biddle 1967 : 346) ได้สรุปคุณลักษณะของครูว่า คุณลักษณะของครูที่ดี จะเน้น 3 ประการ คือ

1. ทางด้านการกระทำของครู ซึ่งสังเกตได้จากกิจกรรมที่ครูกระทำโดยตรง

การยอมรับความรู้สึกรักของนักเรียน การยกย่องชมเชยนักเรียน และวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของนักเรียน

2. คุณลักษณะทางด้านกริยามารยาท คือ การที่ครูสามารถควบคุมความประพฤติของตนเองไว้ได้ เช่น มีความมั่นคงสม่ำเสมอ มีความสำรวม

3. พฤติกรรมของครูขณะสอนในห้องเรียน

จากลักษณะของครูที่ตีความความเห็นของนักการศึกษาทั้งหลายนั้น พอจะสรุปได้ว่า ครูที่ดีควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีความประพฤติที่เหมาะสมกับการเป็นครู มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทัศนคติและศรัทธาในวิชาชีพครู กังนั้ในการที่จะคัดเลือกบุคคลเข้ามาสู่วิชาชีพครู นอกจากจะคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ดีแล้ว จึงได้มีการพิจารณาถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ดีของครูเหล่านั้นด้วย เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาสู่วิชาชีพครูเป็นบุคคลที่พร้อมที่จะเป็นครูที่ดีต่อไปได้ในอนาคต

ตอนที่ 2 แววความเป็นครูและการพัฒนาแบบวัคแววความเป็นครู

แววความเป็นครู

เนื่องจากยังไม่มีกำหนดความหมายของคำว่า "แวว" แน่แน่นอนว่าหมายถึงอะไร มีขอบเขตแค่ไหน มีโครงสร้างอย่างไร และประกอบด้วยอะไรบ้าง กังนั้ คำว่า "แววความเป็นครู" จึงยังไม่สามารถให้ความหมายที่ชัดเจนลงไปได้ แต่จากการประชุมสัมมนาเรื่อง "สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของการวัคคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครู : ทัศนคติและแววของความเป็นครู" เมื่อวันที่ 4-5 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 ณ หน่วยงานมหาวิทยาลัย มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแววความเป็นครูไว้ดังนี้

พจน์ สะเพียรชัย ให้คำจำกัดความของแววความเป็นครูว่า เป็นคุณสมบัติที่ติดตัวของแต่ละบุคคลพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดีตามอุดมการณ์ของครูที่ดี ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวมองได้ 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะแรก แววที่จัดเป็นฟลูอิด (fluid) สั้สมตึกตัวมาแต่กำเนิด คล้ายกับความฉลาด แววนี้เชื่อมโยงกับความฉลาด ความทฤษฎีความฉลาดของ Horn เชื่อว่าแววที่เป็นฟลูอิด (fluid) นี้ เป็นปฏิภาคโดยตรงกับความสมบูรณ์ของระบบประสาททางสมอง ซึ่งจะมีตัวชี้ประการหนึ่งคือความจำ ครูควรจะเป็นคนฉลาด กังนั้บุคคลที่เข้าสู่อาชีพครูควร

จะเป็นคนฉลาด

ลักษณะที่สอง แวคือผลผลิต (Crystal) ของการเรียนรู้และประสบการณ์ มีพ่อแม่ พี่น้อง สิ่งแวดล้อม เป็นตัวหล่อหลอมแนวความคิดและทัศนคติให้เป็นครู

นอกจากนี้ พจน ละเอียด ชัย ไค้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ใช้ในการ เลือกรองบุคคล เข้าสู่อาชีพครูว่าควรคำนึงถึง

1. ความฉลาด
2. สิ่งที่เป็นผลผลิตของประสบการณ์และการเรียนรู้

และยังให้ข้อคิดเห็นอีกว่า ครูที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต จะมีลักษณะพิเศษคือ

1. รักการเรียนรู้และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ
2. มีความเสียสละ
3. เป็นผู้มีความยุติธรรม ทั้งอยู่ในสัจจะและยุติธรรม เช่น การให้เกรดนักเรียน จะต้องตั้งอยู่ในความยุติธรรมเช่นเดียวกับผู้พิพากษา (ทบทวนมหาวิทยาลัย 2527 : 188-189)

สำเร็จ บุญเรืองรักษ์ ไค้สนับสนุนความเห็นที่ว่า แวความเป็นครูอยู่ที่สิ่งแวดล้อม ถ้าอยู่ในแวดวงครูก็มีแนวโน้มที่จะเป็นครู แวเป็นลักษณะพื้นฐานที่จะสื่อให้เห็นว่า ถ้าได้รับการ ศึกษาอบรมแล้วก็จะ เป็นครูที่ดีต่อไป นอกจากนี้แล้วแวความเป็นครูน่าจะประกอบด้วย ความสามารถทางสติปัญญา ไค้แก่ ความถนัดด้านภาษาและความถนัดทางด้านเหตุผล ดังนั้น การวัดแวความเป็นครูจึงควรวัดความถนัดด้านภาษา ความถนัดทางด้านเหตุผลและศรัทธา คออาชีพครู (ทบทวนมหาวิทยาลัย 2527 : 190-191)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ไค้สนับสนุนในประเด็นที่ว่าถ้าสิ่งแวดล้อมคือญาติพี่น้อง เป็น ครู จะเป็นค่านิยมที่สำคัญที่จะชี้บ่งแวครู และไค้ให้คำจำกัดความของแวความเป็นครูว่าเป็น ศักยภาพทั้งในเชิงคุณลักษณะและความสามารถของบุคคล ซึ่งเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วจะ สามารถปฏิบัติงานครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถจะประกอบด้วย ความเฉลียวฉลาด หรือความถนัดซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญา ความถนัดทั่วไปและความถนัดเชิงวิเคราะห์

นอกจากนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ยังไค้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของแว ความเป็นครู ไว้ดังนี้คือ

1. ความสามารถเชิงภาษา เป็นค่านิยมสื่อความหมาย ควรจะหาวิธีการวัดวิธี

สื่อความหมาย ทั้งการเขียนและการพูด เพราะการอธิบายให้เหตุผลเป็นส่วนสำคัญของคน
เป็นครู

2. ความสามารถเชิงวิเคราะห์ การจับประเด็น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของบัณฑิต
3. ความยืดหยุ่น การปรับตัว การสอบควรจะได้พิจารณาพื้นความรู้ของผู้เรียน
ปรับให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการใช้ทรัพยากร
4. ความอนาทร (sense of careness) ครูจะทอสนใจผู้อื่นเช่นเกี่ยวกับ
แพทย์
5. ความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบและเป็นที่ยิ่งของผู้อื่นได้
6. ชอบบริการช่วยเหลือผู้อื่น (sense of service) งานครูเป็นงานให้บริการ
7. ควรจะต้องมีความอดทน บึกบึน สูงงาน เป็นลักษณะ (trait) ที่สำคัญมาก
เพราะงานครูต้องเกี่ยวข้องกับพัฒนาและการแก้ปัญหา

ดังนั้น การวัดแนวความเป็นครูตามแนวคิดของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ จะประกอบ
ไปด้วย

1. ความศรัทธาคืออาชีพครู เป็นการวัดความสนใจ ความเชื่อ ความตั้งใจ
วัดค่านิยมที่จำเป็นว่ามีหรือไม่ และมีมากน้อยเพียงใด
2. แบบวัดหรือแบบสอบถามลักษณะพิเศษที่ใช้ถามประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวกับการ
แสดงออกของผู้มีแวว วัดสิ่งที่หลงเหลือทางพฤติกรรม สิ่งที่เกิดขึ้นโดยตรง ไม่ใช่สิ่งที่
เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ทำหรือไม่ได้ทำ หรือทำมากน้อยแค่ไหน
3. ความถนัดทางวิชาการ (ทวงมหาวิทยาลัย 2527 : 191-193)

วิจิตร ศรีสอาน ได้ให้ความหมายของแนวความเป็นครูว่า หมายถึง สิ่งที่ยิ่ง
สังเกตได้จากคนคนนั้น ไม่ว่าจะสังเกตด้วยวิธีใด ก่อนข้างจะเป็นสิ่งที่มีอยู่ในคนคนนั้นและ
แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ แนวครูจะต้องดูว่า พฤติกรรมที่สังเกตได้ของเขาวน
คนนั้นก่อนเข้าสู่อาชีพครูมีลักษณะที่สื่อแสดงให้เห็นความเป็นไปได้ที่จะเป็นครูที่ดีเป็นพื้นฐานอยู่
เป็นศักยภาพพื้นฐานที่ติดตัวหรือเป็นผลจากการเรียนรู้ ศักยภาพพื้นฐานหรือแววที่สัมพันธ์กับ
ความเป็นครูที่ดีในลักษณะที่เป็นคุณสมบัติติดตัวที่สำคัญคือความเฉลียวฉลาด ส่วนสิ่งที่สามารถ
พัฒนาขึ้นได้หลังจากเข้ามาสู่ในกระบวนการเป็นครูแล้ว สิ่งนั้นไม่น่าจะคำนึงถึงความเป็นแวว
(ทวงมหาวิทยาลัย 2527 : 193-194)

จากแนวคิดเกี่ยวกับแนวความเป็นครูของนักการศึกษาทั้ง 4 ท่าน พอสรุปได้ว่า แนวความเป็นครูน่าจะหมายถึง ศักยภาพพื้นฐานที่มีติดตัวมาแต่กำเนิดและสั่งสมมาจาก สิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับอยู่ เมื่อบุคคลนั้นเข้าสู่สถาบันการฝึกหัดครูไปรับการศึกษา ได้รับความรู้ในสิ่งที่ถูกต้องแล้วก็พร้อมที่จะเป็นครูที่มีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมได้ต่อไปในอนาคต

การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวความเป็นครู

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2527 : 171-186) ได้ทำการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวความเป็นครู โดยสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่การ วิชาชีพครู ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 มิติ โดยที่มิติที่ 1 เป็นสิ่งที่พยายามหา ประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับแนวของความเป็นครู สิ่งที่ออกมาเป็นประสิทธิภาพที่เคยหรือไม่ มากน้อยเพียงไร อย่างไร มิติที่ 2 เป็นการวัดความรู้หรือความรู้รอบตัวทางการศึกษา โดยมีทฤษฎีว่า ถ้าคนที่มีความถนัดมีแนวครูจะมีความสนใจ จะมีความรู้ทางการศึกษาที่เรียนรู้ โดยกระบวนการสังคมประ กติ มีใช้ความรู้ที่อ่านจากตำรา และมีมิติหนึ่งเป็นแบบวัดทัศนคติต่อ วิชาชีพครูที่สร้างโดย สวัสดิ์ ประทุมราช และ สุภาพ วาดเขียน สรุปแล้วเครื่องมือที่ใช้ คัดเลือกบุคคลเข้าสู่การ วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2525 นั้นวัด 3 อย่าง คือ

- 1) วัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู
- 2) วัดประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับแนวครู
- 3) วัดความรู้รอบตัวทางการศึกษา

โดยพิจารณาว่า แนวความเป็นครูมี 2 องค์ประกอบ คือ

- 1) ประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับแนวความเป็นครู
- 2) ความรู้รอบตัวทางการศึกษา

เมื่อสร้างแบบวัดขึ้นแล้วได้นำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านการสอบ ข้อเขียนเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ในปีการศึกษา 2526 ได้นำข้อมูลมา วิเคราะห์ผลเบื้องต้นใน 3 ประเด็น คือ

- 1) การวิเคราะห์มาตรวัดในแง่มาตรวัดประสิทธิภาพที่สัมพันธ์กับแนวครูและ ความรู้รอบตัวทางการศึกษา

2) การศึกษาระดับทัศนคติและแนวความเป็นครูของนิสิตนักศึกษาสถาบันต่าง ๆ

3) การศึกษาความสัมพันธ์ เป็นการพยายามทดสอบด้านความตรงเชิงภาวะ

สันนิษฐาน (Construct Validity)

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์หาค่าวิกฤต ข้อมูลต่าง ๆ ได้จากนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สอบคัดเลือกเข้าในปีการศึกษา 2526 จำนวน 345 คน ข้อมูลสเกลเป็น 0-3 มีจำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 60 คะแนน นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.72 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มสูงกลุ่มต่ำในเชิงอำนาจจำแนก ทุกข้อมีนัยสำคัญ

การวัดความรู้รอบตัวทางการศึกษา จำนวน 25 ข้อ คะแนนเต็ม 25 คะแนน การวิเคราะห์หาค่าความง่ายค่อนข้างสูงคือ อยู่ระหว่าง 0.86 และ 0.96 และมีค่าอำนาจจำแนกติดลบ 2 ข้อ และจากการวิเคราะห์ภายในหาค่าความเที่ยง 0.26 ซึ่งค่อนข้างต่ำ แสดงว่าแต่ละข้อวัดคนละเรื่อง ทั้งที่นำจะวัดเรื่องเดียวกัน

ส่วนที่ 2 การศึกษาระดับทัศนคติต่อวิชาชีพและแนวของความเป็นครู โดยใช้ข้อมูลจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากข้อมูลทั้งหมดได้สุ่มตัวอย่างมาแห่งละ 100 คน นำมาหาคะแนนสะสม มศ.5 ของผู้เข้าศึกษาแต่ละสถาบันว่าแตกต่างกันหรือไม่ ปรากฏว่าบุคคลที่เข้าสู่วิชาชีพครู เป็นพวกที่มีพื้นฐานความรู้ปานกลางค่อนข้างต่ำ

การวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตที่เข้าศึกษาใน 4 สถาบัน โดยใช้แบบวัดที่สร้างโดยวิธีของ Thurstone ในปี 2524 นั้น ผลปรากฏว่าทัศนคติของนิสิตนักศึกษานี้ในสถาบันต่าง ๆ อยู่ในระดับดีพอ ๆ กัน ในด้านประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับแนวครู พบว่าในแต่ละสถาบันใกล้เคียงกันมากคือมีแนวคนละนิคละหน่อย แสดงว่าบุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในวิชาชีพครูนั้นมีแนวของความเป็นครูอยู่บ้าง และมีแนวอยู่ในระดับเดียวกัน ส่วนในด้านความรู้รอบตัวทางการศึกษา ซึ่งคาดว่าคนที่สนใจวิชาชีพครูนั้นจะเรียนรู้จากสังคม ผลปรากฏว่าที่ขึ้นจากที่เคยใช้แบบวัดฉบับนี้เมื่อปี 2526 คือคะแนนสูงขึ้นเกือบทุกสถาบัน

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คัดสรรกับตัวแปรแนวความเป็นครู ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา 380 คน แยกกลุ่มสูงคือได้คะแนนตั้งแต่ 58 คะแนนขึ้นไป (60%) มีแนวมาก กลุ่มต่ำได้คะแนนตั้งแต่ 40 คะแนนลงมา ปรากฏว่ากลุ่มสูงมี 27% กลุ่มต่ำมี 46%

และกลุ่มสูงเฉลี่ยแล้วคะแนนรวมเท่ากับ 72.05% กลุ่มต่ำเฉลี่ยแล้วคะแนนรวมเท่ากับ 42.94% ซึ่งสามารถแยกกันได้ค่อนข้างชัดเจนและมีนัยสำคัญ

ผลการศึกษา โดยสรุปมีดังนี้ คือ

1. รัศมีวงของความเป็นครูหรือประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับอาชีพครูส่วนมากไม่สูงและไม่แตกต่างกันในระหว่างสถาบันต่าง ๆ

2. ในแง่พื้นความรู้ ผู้ที่มีแนวความเป็นครูควรมีพื้นความรู้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ประเภทของครอบครัวส่วนมากมาจากครอบครัวขนาดใหญ่ที่ตองมีความรับผิดชอบสูง ท้องกูดผู้อื่น บิคาหรือมารดาส่วนมากประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง (3,500-5,000 บาท) อันกับการเลือกส่วนมากเลือกคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ในอันดับ 4-6 และทัศนคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง

การพัฒนาแบบวัดแนวความเป็นครู

เนื่องจากในปี พ.ศ. 2520 รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของครูว่ามีบทบาทต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมากจึงได้ให้มีการปรับปรุงการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครูโดยให้มีการวัดทัศนคติต่ออาชีพ และในฐานะที่ทบวงมหาวิทยาลัยมีสถาบันฝึกหัดครูอุดมศึกษาทำหน้าที่ผลิตครูจำนวนหนึ่งจึงได้สนองนโยบายนี้ มีการวิจัยและพัฒนาการวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูและสังคม โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา ซึ่งการศึกษาและสร้างแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูนี้ได้อาศัยทฤษฎีและเทคนิคที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ได้แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูทั้งสิ้น 5 แบบสอบควยกัน คือ

1. แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่สร้างคามแนวของ เซอร์ส โทน (Thurstone)
2. แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่สร้างคามแนวของ ลีเคอร์ท (Likert)
3. แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่สร้างคามแนวของ ฟิชเบิน (Fishbein)
4. แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่สร้างคามแนวของ MTAI (Minnesota Teacher Attitude Inventory)

5. แบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูที่สร้างคามแนวของ อลูวาเลีย (Ahluwalia)

และจากการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูดังกล่าวได้แสดง

ให้เห็นว่า การวัดทัศนคติอย่างเดียวอาจจะยังครอบคลุมได้ไม่เพียงพอในการคัดเลือกคนเข้าสู่วิชาชีพครู จึงได้มีการพัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่วิชาชีพครูใหม่ โดยการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการ เป็นครูหรือแนวความเป็นครู ดังนั้นในปีการศึกษา 2527 ที่ประชุมคณบดีคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์จากสถาบันต่าง ๆ จึงได้มีมติให้มีการปรับปรุงแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครูให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น คือให้สามารถวัดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการ เป็นครูหรือแนวความเป็นครูได้ โดยให้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับผิดชอบในการสร้างแบบวัดแนวความเป็นครู ซึ่งแบบวัดนี้ประกอบด้วย การวัดทัศนคติ การวัดประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับแนวครู และความรู้รอบเกี่ยวกับการศึกษาและสังคม ดังนั้นในปีการศึกษา 2528 จึงได้มีการเพิ่มการสอบวิชาแนวความเป็นครู โดยให้นักเรียนที่สอบคัดเลือก เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์สอบทุกคน แต่ยังไม่ได้นำผลการสอบจากแบบวัดแนวความเป็นครูไปตัดสินการสอบของนักเรียนเพียงแต่ใช้ประกอบการสอบสัมภาษณ์เท่านั้น และได้มีการปรับปรุงแก้ไขแบบวัดแนวความเป็นครูฉบับนี้ใหม่เพื่อใช้ในปีการศึกษา 2529 แต่ยังไม่ใช้ประกอบการพิจารณาการสอบสัมภาษณ์เช่นเดิม

การพัฒนาแบบวัดแนวความเป็นครูนี้รับผิดชอบโดยคณะอนุกรรมการโครงการวิจัยและพัฒนาแบบวัดแนวของความเป็นครู ทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งเริ่มจากแบบวัดประสบการณ์ทางอาชีพและสังคม และแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู จนพัฒนาเป็นแบบวัดแนวความเป็นครูในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรทางค่านิยมหลังและคุณลักษณะ

เฉพาะตัวของนิสิตกับแนวความเป็นครู

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา พบว่าส่วนมากเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์หรือทัศนคติค่านิยมตัวแปรต่าง ๆ ส่วนการศึกษาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับแนวความเป็นครูนั้นยังไม่มี อย่างไรก็ตามได้มีการศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวความเป็นครูไว้บ้างพอสมควร นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาซึ่งพอที่จะนำมากล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

วิลเลียม ดี อัลทัส (William D. Altus 1956) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับที่การเกิดกับความถนัด กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียจำนวน 4,300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบเชาว์ปัญญาทางการใช้คำพูด

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยให้เติมคำศัพท์ที่เว้นไว้ และพบว่าลำดับที่การเกิดมีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียน
ในบางสาขาวิชา โดยที่ลูกคนโตมีความถนัดที่จะเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำพูดมากกว่า
ลูกคนรอง

คุก (Cook 1961 : 865-872) ได้ทำการศึกษเกี่ยวกับบุคลิกภาพของ
นักศึกษาฝึกหัดครู พบว่ามีลักษณะที่นำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษาฝึกหัดครูได้คือ
มีความสุภาพ อ่อนน้อม เป็นที่เชื่อถือได้ มีความรู้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ควบคุมอารมณ์
ได้และมีความรับผิดชอบงานที่ทำ

เลวิน อี. เลวิน (David E. Lewin 1965 : 10) ได้ทำการศึกษาพบว่า
ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับเจตคติและค่านิยม

ทาเคโกะ โมริ (Takako Mori 1966 : 174-179) ได้ศึกษาทัศนคติคือ
อาชีพครูของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิชิแกน พบว่านักศึกษาหญิงมีทัศนคติคืออาชีพครูสูงกว่า
นักศึกษาชาย นอกจากนี้ยังพบว่าองค์ประกอบค่านิยมทัศนคติ ฐานะทางเศรษฐกิจ มนุษย์สัมพันธ์
มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเป็นครู

เวอร์วิลเล และโวเคอร์ (Verwille and Voelker 1967 : 62 อ้างจาก
Seidman 1962 : 413-415) ได้ศึกษาพัฒนาการทางค่านิยมบุคลิกภาพค่านิยมรับผิดชอบ
พบว่าอุดมคติและทัศนคติในค่านิยมรู้สึกรับผิดชอบนั้นได้รับอิทธิพลมาจากการอบรมเลี้ยงดู
ในวัยเด็ก

วอร์ซิงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant 1968) ได้ศึกษา
องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยยูทา พบว่า
ฐานะทาง เศรษฐกิจของบิดามารดา และสถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นิสิตสำเร็จมา
จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมของนิสิต

ไอเซนค (H.J. Eysenck 1968 : 117-131) ได้ศึกษาอิทธิพลของ
สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวที่มีต่อบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งทำการศึกษากับเด็กอายุ 11-12 ปี
โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น (Junior Eysenck Personality Inventory)
หรือ JEPI ศึกษาบุคลิกภาพของเด็ก แล้วหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับขนาดของ
ครอบครัว อาชีพของพ่อแม่ ลำดับการเกิด และความสนใจของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก ผลจาก

การศึกษาพบว่า เด็กที่มีลักษณะแสดงตัวมักจะมาจากครอบครัวที่มีขนาดเล็ก เด็กที่มีลักษณะเก็บตัวมักมาจากครอบครัวขนาดใหญ่ เด็กที่แสดงตัวมักเกิดในอันดับแรก ๆ มากกว่าเด็กที่เก็บตัว และในส่วนของอาชีพของพ่อแม่ นั้น พบว่าพ่อแม่ที่มีระดับอาชีพสูงจำนวนมากเป็นพ่อแม่ของเด็กที่แสดงตัวและอารมณ์มั่นคง

แคปรอล (Richard Leroy Kapral 1981 : 3384-A) ศึกษาความต้องการและความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม ที่มหาวิทยาลัยเกษตรกรรมและวิทยาลัยเทคโนโลยีของรัฐนิวยอร์ก พบว่าภูมิหลังทางบ้าน เศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการและความคาดหวังเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ได้แก่ เพศ สถานที่เรียน ภูมิลำเนา ขนาดของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา และอาชีพของบิดา

สุนันท์ สลโกสม (สุนันท์ สลโกสม 2516 : 10) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน การปรับตัว การตั้งใจเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของบุปการองกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ พบว่าคุณลักษณะและความสำเร็จของบุคคลย่อมเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูและลักษณะของครอบครัว ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญต่อการพัฒนาทัศนคติของเด็กในระยะแรก ๆ บุคคลในครอบครัวได้ให้ทัศนคติที่เป็นพื้นฐานแก่เด็ก โดยเฉพาะทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูนั้น ละม้ายมาศ ศรีทศต์ (ละม้ายมาศ ศรีทศต์ 2510 : 1) มีความเห็นว่า ทัศนคติและคุณธรรมที่บุคคลหนึ่งยึดถือ ตลอดจนบุคลิกภาพส่วนรวมของบุคคลนั้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูทางบ้านและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นได้รับตั้งแต่วัยทารกและวัยเด็ก

เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ 2520 : 363-371) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะของครูที่ดี พบว่าลักษณะที่จำเป็นสำหรับครูคือ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต การทรงพอเวลา และความรับผิดชอบงาน ความประพฤติ การยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ คุณธรรมและความประพฤติ การเป็นพลเมืองดี การอบรมแนะแนว ปกครอง การสอน มนุษย์สัมพันธ์ บุคลิกลักษณะ สุขภาพกายและจิต และวิชาการ

สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพค่านิยมของครูนั้น ได้แก่ ครูควรเป็น
 ผู้ที่มีความสุขุม รอบคอบ เยือกเย็น รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่แสดงความก้าวร้าวต่อผู้เรียน
 มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ
 เป็นนักกีฬา กล้าแสดงความคิดเห็น และกระทำในสิ่งที่มีเหตุผล มีศรัทธาในอาชีพครู
 มีความตื่นตัวอยู่เสมอ อยากรู้อยากเห็น ขยันขันแข็ง และกระตือรือร้นในการทำงาน
 ความเป็นประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิของชน ทัศนคติในการยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา
 และพระมหากษัตริย์

อุทุมพร ทองอุไทย และพวงแก้ว ปุฒยงนถ (อุทุมพร ทองอุไทย และ
 พวงแก้ว ปุฒยงนถ 2520 : 32) ได้ทำการศึกษาเรื่องชบวนการสอบสัมภาษณ์โดยอาศัยข้อมูล
 จากแบบวัดประสบการณ์ทางอาชีพและสังคม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์
 ศึกษาศาสตร์ ส่วนมากเป็นเพศหญิง มาจากครอบครัวชนวนาคีใหญ่ (4 คนขึ้นไป) บิคามารกา
 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและสำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร

มารศรี ทองเกตุ (มารศรี ทองเกตุ 2523 : 57-59) ศึกษาผลของทัศนคติ
 ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิคามารกาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการศึกษาของบিকাและรายได้ของบิคามารกา
 มีผลกระทบต่อทางเลือกอาชีพของนักเรียน แต่ระดับการศึกษาของมารกาและอาชีพของบิกา
 มารกาไม่มีผลกระทบต่อทางเลือกอาชีพของนักเรียน

เยาว์กี วิบูลย์ศรี และศิริชัย กาญจนวาสี (เยาว์กี วิบูลย์ศรี และศิริชัย กาญจนวาสี
 2523 : 77-79) ได้ทำการศึกษาที่นักเรียนที่สอบผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์
 หรือศึกษาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2522 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้สอบผ่านการคัดเลือก
 เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ พบว่าส่วนใหญ่มีบิดาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว
 ไม่มีบุคคลในครอบครัวหรือญาติประกอบอาชีพครู มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูมากและ
 คิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ดี

ชนิกา รัชพลเมือง (ชนิกา รัชพลเมือง 2524 : 57-59) ได้ทำการศึกษา
 ทัศนคติของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยไทยบางแห่งที่มีต่อวิชาชีพครู
 ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาที่เกิดในท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านักศึกษาที่เกิด

ในท้องถิ่นที่มีรายได้สูง

2. นักศึกษาที่อาศัยในท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีรายได้สูง
3. นักศึกษาที่ตั้งใจจะเป็นครูมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเป็นครู
4. นักศึกษาที่เรียนในโรงเรียนประถมที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านักศึกษาที่เรียนในโรงเรียนประถมที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่มีรายได้สูง

วราภรณ์ บวรศิริ (วราภรณ์ บวรศิริ 2524 : 21) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้ที่ไปเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำสุด

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2524 : 77-78) ได้ทำการศึกษาระดับและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อวิชาชีพครูและความตั้งใจประกอบวิชาชีพครูระหว่างนิสิตครูศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน พบว่า

1. ทิวแปรภูมิลำเนาที่มีผลต่อทัศนคติต่อวิชาชีพครู ได้แก่ เพศ เขตที่ตั้งของโรงเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และการมีญาติเป็นครู กล่าวคือนิสิตหญิงมีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านิสิตชาย นิสิตที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนที่อยู่ในส่วนกลาง มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านิสิตที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนในส่วนภูมิภาค และนิสิตที่มีญาติเป็นครู มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีกว่านิสิตที่ไม่มีญาติเป็นครู

2. ความตั้งใจประกอบวิชาชีพครู ทิวแปรภูมิลำเนาที่มีผลต่อความตั้งใจในการประกอบอาชีพครู ได้แก่ เพศและการมีญาติเป็นครู กล่าวคือนิสิตหญิงมีความตั้งใจในการเป็นครูสูงกว่านิสิตชาย และนิสิตที่มีญาติเป็นครูมีความตั้งใจในการเป็นครูสูงกว่านิสิตที่ไม่มีญาติเป็นครู

กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู 2529 : 1-7) ได้ทำการศึกษาสถานภาพของนักศึกษาวิทยาลัยครูพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูร้อยละ 44 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่ตั้งวิทยาลัยครู นักศึกษาวิทยาลัยครูร้อยละ 50 มีบ้านเรือนอยู่นอกเขตสุขาภิบาล นักศึกษาวิทยาลัยครูร้อยละ 40 มาจากครอบครัวที่มีบุตรมากกว่า 5 คน นักศึกษาวิทยาลัยครูร้อยละ 58 เป็นบุตรอยู่ในลำดับที่ 1-3 และนักศึกษาวิทยาลัยครูร้อยละ 55 เป็นบุตรของเกษตรกร

วีระศักดิ์ บรรณาธรรม (วีระศักดิ์ บรรณาธรรม 2529 : 138) ได้ทำ
การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอุดมศึกษา พบว่า

1. การที่บิดามารดาประกอบอาชีพเกษตรกร กสิกร ประมง แม่น้ำ สาขาที่มี
โอกาสศึกษามากคือ การศึกษาและสังคมศาสตร์

2. เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและอาชีพของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
ด้านความถนัดของการของนักศึกษาวิทยาลัยครู

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของบุญเกิด รุ่งเรือง (บุญเกิด รุ่งเรือง 2530 : 109-
111) ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับแนวความเป็นครูของนิสิต ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแนวความเป็นครู
และคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต พบว่า
คะแนนแนวความเป็นครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตในทุกสาขาวิชา
ยกเว้นในสาขาวิชาดนตรีศึกษาและสาขาวิชาธุรกิจศึกษา (ศิลปคำนวณ)

จากการศึกษาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีทั้งตัวแปรในกลุ่มภูมิหลังและคุณลักษณะเฉพาะตัว
ของนิสิต ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่ดี และเนื่องจากผู้วิจัยคาดว่าตัวแปรต่าง ๆ
เหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับแนวความเป็นครูของนิสิตด้วย ดังนั้นจึงได้ทำการวิจัยหา
ความสัมพันธ์ระหว่างแนวความเป็นครูกับภูมิหลังและคุณลักษณะเฉพาะตัวของนิสิตว่าจะ
เป็นอย่างไร และมีตัวแปรใบบ้างที่สามารถทำนายแนวความเป็นครูของนิสิตได้ เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการปรับปรุงแบบสอบแนวความเป็นครูให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย